

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 8/2024
06.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Дубравке Дамјановић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљене АА, због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 2. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене, адвоката Јована Мишчевића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Кикинди К 263/22 од 29.11.2022. године и Вишег суда у Зрењанину Кж1 6/23 од 01.11.2023. године, у седници већа одржаној дана 06.02.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адвоката Јована Мишчевића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Кикинди К 263/22 од 29.11.2022. године и Вишег суда у Зрењанину Кж1 6/23 од 01.11.2023. године, у односу на повреде закона из члана 439. тачка 1) и члана 441. став 4. Законика о кривичном поступку, док се захтев за заштиту законитости браниоца окривљене, у преосталом делу, одбацује.

Образложење

Пресудом Основног суда у Кикинди К 263/22 од 29.11.2022. године окривљена АА, оглашена је кривом због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 2. у вези става 1. КЗ и осуђена на казну затвора у трајању од шест месеци. На основу члана 89а КЗ, према окривљеној је изречена мера забрана приближавања и комуникације са оштећеним и то забрана приближавања оштећеном на удаљености од 200 метара, забрана приступа у простор око места становања и места рада оштећеног на удаљености од 200 метара, као и забрана даљег узнемиравања и комуникације са оштећеним, која мера је одређена у трајању од једне године, с тим да се време проведено у затвору не урачунава у време трајања мере, као и да мера може бити укинута пре истека времена за које је одређена, ако престану разлози због којих је одређена. На основу члана 261, 262. и 264. став 1. ЗКП, окривљена је обавезана да плати Основном суду у Кикинди паушал у износу од 5.000,00 динара и трошкове

кривичног поступка у износу од 25.261,25 динара, као и трошкове Основног јавног тужилаштва у Кикинди, у износу од 12.561,00 динара, све у року од 30 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења. На основу члана 258. ЗКП, оштећени је са имовинскоправним захтевом упућен на парницу. На основу члана 252. и 258. став 4. ЗКП, окривљена је обавезана да оштећеном накнади трошкове кривичног поступка у износу од 38.250,00 динара, у року од 30 дана по правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Вишег суда у Зрењанину Кж1 6/23 од 01.11.2023. године, одбијена је, као неоснована, жалба браниоца окривљене АА, а првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљене АА, адвокат Јован Мишчевић, због повреда закона из члана 439. тачка 1) до 3) и члана 441. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни суд побијане правноснажне пресуде преиначи тако што ће окривљену ослободити од оптужбе да је учинила предметно кривично дело, или да исте преиначи, само у погледу одлуке о кривичној санкцији, тако што ће окривљену осудити на казну затвора у краћем временском трајању и одредити да се казна изврши у просторијама у којима окривљена станује, отклонити примену мере безбедности из члана 89а КЗ и окривљену ослободити од дужности да накнади трошкове кривичног поступка или да укине обе побијане пресуде или само другостепену пресуду и предмет врати првостепеном или другостепеном суду на поновно одлучивање. Бранилац је предложио да Врховни суд на основу члана 488. став 3. ЗКП, одреди да се извршење правноснажне пресуде прекине.

Врховни суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП, доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљене Врховном јавном тужиоцу, па је у седници већа, коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА је неоснован, у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) и члана 441. став 4. ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен и нема прописан садржај.

Указујући на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљене АА, у захтеву за заштиту законитости истиче да чињенични опис дела из оптужног предлога не садржи сва битна обележја кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 2. у вези става 1. КЗ, јер се ово кривично дело не може извршити једним инцидентним актом, као што је то у конкретном случају у питању, већ трајном радњом, односно континуираним деловањем на заштитни објект. Према ставу одбране, иако је чланом 112. тачка 30) КЗ, прописано да се, када је радња кривичног дела одређена трајним глаголом, сматра да је дело учињено, ако је радња извршена једном или више пута, понашање окривљене и оштећеног мора се посматрати у склопу свих околности критичног догађаја и чињенице да су, у конкретном случају, брачни односи били озбиљно поремећени, у дужем временском периоду, пре критичног догађаја.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, Врховни суд је оценио као неосноване, из следећих разлога:

Код кривичног дела насиље у породици из члана 194. КЗ, ради се о тзв. „последичној радњи“ извршења, која садржајно може бити различита, али се мора

тумачити у контексту начина извршења, наведених у члану 194. став 1. КЗ – као примена насиља, претња да ће се напасти на живот или тело или дрско или безобзирно понашање, којим чинилац угрожава спокојство, телесни интегритет или/и душевно стање члана породице.

Радња извршења предметног кривичног дела одређена је трајним глаголом, па се у смислу одредбе члана 112. став 30. КЗ, сматра да је дело учињено ако је радња извршена једном или више пута.

Имајући у виду изнето, те чињеницу да се у чињеничном опису дела у изреци правоснажне пресуде наводи да је окривљена АА „применом насиља угрозила телесни интегритет свог супруга, оштећеног ББ, тако што се у току вербалне расправе са оштећеним, док је у кухињи спремала вечеру..., сакрила иза фрижидера... да би металним маказама убола оштећеног у пределу груди, којом приликом му је нанела лаке телесне повреде у виду убодне ране у средишњем делу грудног коша, дужине 1 цм и дубине око 0,5 цм“, то, по оцени Врховног суда, произлази да се у радњама окривљене стичу сва законска обележја кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 2. у вези става 1. КЗ, за које је оглашена кривом побијаном правоснажном пресудом, и то како објективна, која се односе на радњу извршења, тако и субјективна обележја која се тичу урачунљивости и умишљаја окривљене за извршење дела.

Дакле, како из чињеничног описа кривичног дела означеног у изреци побијане правоснажне пресуде јасно произлази да је окривљена АА, у стању смањене урачунљивости, али не до битног степена, свесна свог дела и његове забрањености, чије извршење је хтела, вршењем насиља ближе описаног у изреци пресуде, угрозила телесни интегритет свог супруга, оштећеног ББ, то је, по оцени Врховног суда, за постојање кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 2. у вези става 1. КЗ, довољно да је радња извршења предузета само једном, имајући при томе у виду да из стања у списима предмета произлази да је у току трајања брака окривљене и оштећеног било више догађаја са елементима насиља у породици, који су пријављивани полицији.

Следствено изнетом, Врховни суд налази да побијаним правоснажним пресудама није учињена повреда закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, па су стога наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљене оцењени као неосновани.

Бранилац окривљене у захтеву за заштиту законитости истиче да су побијане правоснажне пресуде донете и уз повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП, коју образлаже наводима да је суд повредио законске одредбе тиме што је пропустио да изрекне одлуку о ослобађању окривљене од дужности да у целини накнади трошкове кривичног поступка, с обзиром да је иста незапослена и без имовине, што произлази из приложених доказа. Имајући у виду ове чињенице и доказе, по ставу одбране, је очигледно да би плаћањем трошкова поступка било доведено у питање издржавање окривљене и лица која је она дужна да издржава у смислу члана 264. став 4. ЗКП.

Изнете наводе захтева, браниоца окривљеног, Врховни суд оцењује као неосноване, из следећих разлога:

Одредбом члана 264. став 1. ЗКП, прописано је да кад суд окривљеног огласи кривим, изрећи ће у пресуди да је дужан да накнади трошкове кривичног поступка, док је ставом 4. истог члана прописано да у одлуци којом решава о трошковима, суд може ослободити окривљеног од дужности да накнади у целини или делимично трошкове кривичног поступка из члана 261. став 1. тачка 1) до б) и тачка 9) тог законика, као и награде за вештака и постављеног стручног саветника, ако би њиховим плаћањем било доведено у питање издржавање окривљеног или лица која је он дужан да издржава, а

ако се ове околности утврде после доношења одлуке о трошковима, председник већа, односно судија појединац може посебним решењем ослободити окривљеног од дужности накнаде трошкова кривичног поступка.

Полазећи од цитираних законских одредби, имајући у виду да је окривљена АА, правноснажном пресудом Основног суда у Кикинди К 263/22 од 29.11.2022. године, оглашена кривом да је извршила кривично дело насиље у породици из члана 194. став 2. у вези става 1. КЗ, то је, по налажењу овог суда, окривљена правилно побијаном пресудом обавезана да, у смислу члана 264. став 1. ЗКП, накнади трошкове кривичног поступка, при чему је ослобађање окривљеног од дужности накнаде трошкова кривичног поступка у закону предвиђено само као могућност, а не и обавеза, те суд није у обавези да окривљеног, иако достави податке о свом имовном стању, у сваком случају ослободи од дужности накнаде трошкова кривичног поступка.

Из изнетих разлога, неосновано бранилац окривљене АА, у захтеву за заштиту законитости указује на то да су побијане правноснажне пресуде донете уз повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП, будући да су нижестепени судови побијаним правноснажним пресудама у складу са одребама Законика о кривичном поступку, окривљену АА обавезали да накнади трошкове кривичног поступка.

Бранилац у поднетом захтеву за заштиту законитости указује да је побијаним правноснажним пресудама учињена и повреда закона из члана 439. тачка 3) ЗКП. Међутим, приликом образлагања ове повреде одбрана указује да је суд одлучујући о врсти и висини кривичне санкције узео у обзир да је окривљена 2019. године осуђена на казну затвора због умишљајног кривичног дела, и да од те осуде није прошло пет година, што, по ставу одбране, није сметња да се у смислу члана 45. став 5. КЗ, одреди да окривљена казну изврши тако што ће је издржавати у просторијама у којима станује, затим, да суд није применио одредбу члана 62. став 1. КЗ која прописује одмеравање казне осуђеном лицу, као и да је, у конкретном случају, било основа да се казна ублажи испод границе прописане законом. Изнетим наводима захтева, по оцени овог суда, бранилац суштински указује на повреду закона из члана 441. став 1. ЗКП.

Поред изнетог, бранилац у захтеву наводи и то да суд није образложио изречену меру безбедности из члана 89а КЗ, чиме указује да у пресуди нису дати разлози у погледу одлуке о наведеној кривичној санкцији, односно истиче повреду закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, која прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац, сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због повреда закона из члана 441. став 1. и члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, то је Врховни суд, захтев браниоца окривљеног, у овом делу, оценио као недозвољен.

Надаље, у поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног нижестепене пресуде побија и због повреде закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, због које је дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном, преко браниоца, у смислу члана 485. став 4. ЗКП. Међутим, како бранилац у образложењу захтева не прецизира у чему се састоји истакнута повреда закона, Врховни суд је оценио да захтев за заштиту законитости, у овом делу, нема прописан садржај, у смислу одредбе члана 484. ЗКП, која налаже обавезу навођења у захтеву разлога за његово подношење, што подразумева не само означавање повреда закона, већ и

образложење у чему се та повреда конкретно састоји, с обзиром да Врховни суд није овлашћен да по службеној дужности испитује у чему се огледа повреда закона , на коју се захтевом указује.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. став 2. и члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Весна Веселиновић,с.р.**

**Председник већа – судија
Бата Цветковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић